

ORDFØRER/KONTAKT:

PIA OLSEN DYHR

Formand

Pia.Olsen.Dyhr@ft.dk

LISBETH BECH NIELSEN

Finansordfører

Lisbeth.Poulsen@ft.dk

SF'S FORSLAG TIL **FINANSLOV FOR 2022**

SF præsenterer i dette udspil en række centrale forslag til at sikre et samfund, hvor trivsel, sundhed, en retfærdig økonomisk politik, klimaet og miljøet er i højsædet. Forslagene kommer i en tid, hvor behovet for god kvalitet og tid i velfærden er stort, og hvor nedlukningerne under coronakrisen har påvirket trivslen over en bred kam – blandt unge, ældre, sårbare og mange andre.

Regeringen har fremlagt et reformudspil "*Danmark kan mere I*". SF er kritisk overfor visse af forslagene, men udspillet indeholder også en række gode forslag, som kan ses som varianter af tidligere forslag fra SF. Det omfatter en forbedret dagpengedækning i de første tre måneder, afskaffelsen af ægtefælleindkomstafhængighed for blandt andet førtidspensionister, permanent ret til opkvalificering på 110 procent dagpengesats og øget beskatning af aktie- og renteindkomst for top-skatteydere. SF vil arbejde hårdt for at sikre, at forslagene gennemføres som led i reformforhandlingerne, men vil ellers tage forslagene op igen til finanslovsforhandlingerne.

Endelig forventer vi, at anvendelsen af i hvert fald dele af coronareserven for 2022 også vil skulle forhandles i forbindelse med finansloven, idet vi anerkender et behov for at have visse reserver til at håndtere corona i 2022.

SF's hovedprioriteter for finansloven er:

- > Folkeskoleaftale – slut med lange skoledage og megaklasser
- > Styrket hjælp til borgere med handicap
- > Ro og værdighed i ældreplejen
- > En tryk fødsel for alle
- > Grundvandsparker
- > Klimaomstilling af transporten

Nedenfor præsenteres disse og en række øvrige forslag. Det samlede finanslovsudspil er forbundet med udgifter for 4,9 milliarder kroner og tilsvarende finansiering, og udspillet er således fuldt finansieret.

FOLKESKOLEAFTALE

Slut med lange skoledage og megaklasser

Det skal være slut med en af verdens længste skoledage for de danske skoleelever, og der skal være færre børn i klasselokalerne i fremtiden. Samtidig skal skolen i højere grad give plads til de børn, som ikke synes, det er sjovt at være boglig.

SF vil prioritere folkeskolen for at give vores børn de bedste muligheder senere i livet. Vi vil ikke have et opdelt Danmark – hverken geografisk eller indkomstmæssigt – hvor folkeskolen svigtes, mens de velstillede i stigende grad vælger privatskoler med flere ressourcer og mindre klassestørrelser. Vi skal sikre, at alle børn tilbydes god undervisning i folkeskolen, hvis vi skal undgå et samfund, hvor uligheden stiger, og hvor vores børns livsforløb i endnu højere grad bestemmes af den sociale arv.

Det skal være slut med en af verdens længste skoledage for de danske skoleelever, og der skal være færre børn i klasselokalerne i fremtiden.

Konkret vil SF stille som krav til finansloven, at finanslovspartierne forpligter sig til at ændre den nuværende skolelov, idet aftalen skal:

- > give mulighed for kortere skoledage og lavere klassekvotienter
- > give skolerne mere frihed til at tilrettelægge skoledagen på den måde, der giver bedst mening lokalt
- > give mere plads til børn, der ikke er stærke bogligt – for eksempel igennem styrkelse af de praktiske fag eller en udbredelse af mesterlæreordninger i folkeskolen

I forlængelse af denne folkeskoleaftale har SF følgende forslag til finansloven på folkeskoleområdet:

Lavere klasseloft og flere timer med to lærere

Det nuværende klasseloft på 28 elever i folkeskolen går ud over undervisningen og børnenes trivsel. Mange elever i en klasse betyder mindre tid til den enkelte elev, og at det er sværere for lærerne at skabe ro i klassen. I de seneste 10 år er der sket en stigning i antallet af klasser i folkeskolen, hvor der er mere end 24 elever.

SF vil sænke klasseloftet til maksimalt 24 elever pr. klasse. Det skal indføres for alle nye årgange, og udgiften ventes at være 100 millioner kroner det første år¹. Efter 10 år, hvor forslaget er fuldt indfaset, skønnes forslaget i sig selv at kræve finansiering på 1,9 milliarder kroner. SF foreslår dog, at cirka halvdelen heraf finansieres via en del af de ressourcer, der frigives, når skoledagen forkortes for alle klassetrin.

En forkortet skoledag med én time for alle klassetrin vil frigøre midler til tolærerordninger i en række klasser, herunder klasser med særligt mange elever.

¹ BUU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 192

Bedre indeklima i folkeskolen

SF vil afsætte penge til bedre indeklima de næste fem år, hvor det indføres med 300 millioner kroner i 2022 og 400 millioner kroner/år i 2023-26. Det skal gå til investeringer, der skal forbedre indeklimaet og energistandarden i de danske folkeskoler, ligesom en del af midlerne skal anvendes til at investere i bedre faglokaler til folkeskolens praktiske fag. Det forudsættes, at kommunerne medfinansierer 50 procent af investeringerne - eventuelt gennem lån.

Styrkelse af SFO'er og fritidspædagogikken i Danmark

I årevis er fritidspædagogikken og særligt SFO'erne i Danmark blevet økonomisk udsultet. Normeringerne er blevet ringere, forældrebetalingen er blevet højere, og tiden i fritidstilbuddene er blevet kortere. SF ønsker med finansloven at styrke SFO'erne og fritidstilbuddene i Danmark, fordi fritidspædagogikken er vigtig for at give alle børn et godt børneliv. Når skoledagen bliver kortere og tiden i SFO bliver længere, så er det vigtigt, at der følger penge med til SFO'en, så tilbuddet ikke bliver udhulet. Derudover er der brug for nye investeringer i SFO'erne og forbedringer af normeringerne. SF foreslår, at man ligesom på dagtilbudsområdet sætter en pulje af til sociale normeringer, så der hurtigt kan investeres i styrkede normeringer i de fritidstilbud, der løfter den sværeste opgave. Derudover er der brug for en normeringsopgørelse på SFO området, så politikerne kan sikre, at normeringerne ikke udhules over tid. Der afsættes 160 millioner kroner til sociale normeringer i SFO'erne, der indføres med 100 millioner kroner i 2022 (da stillingerne ikke kan besættes fra 1.1.2022). Desuden afsættes 6 millioner kroner til en ny normeringsopgørelse, der finansieres under puljen til økonomisk mindre forslag.

Mulighed for senere skolestart

Alle børn er forskellige. Nogle er helt klar til at begynde i skole i det år, hvor de fylder seks. Nogle vil

kunne starte, hvis der i skolen gives mere plads til børn, der måske ikke kan sidde stille en hel skoledag. Andre har godt af at vente lidt. Derfor bør det være det enkelte barns modenhed, der afgør, hvornår barnet er klar. Det har forældre og pædagoger i børnehaven de bedste forudsætninger for at vurdere. Men sådan er det ikke i dag, hvor det er en skrivebordsbeslutning i kommunen.

Derfor vil SF ændre loven, så det er forældre og pædagoger, der bestemmer barnets skolestart. De primære omkostninger ventes at indtræffe på langt sigt i form af et lidt lavere arbejdsudbud. Dette vil dog blive opvejet af, at børnene i kraft af øget modenhed får en bedre skolegang og lærer mere, ligesom der formentlig vil være færre udgifter til eksempelvis specialundervisning.

”

Når skoledagen bliver kortere og tiden i SFO bliver længere, så er det vigtigt, at der følger penge med til SFO'en

SUNDHED OG ÆLDREPLEJE

Det er et vigtigt udgangspunkt for velfærden, at der nu med den nye velfærdslov afsættes flere penge til velfærd, når der for eksempel kommer flere ældre. SF støtter velfærdsloven, der vil give bedre rammer for at sikre tilstrækkelig finansiering af velfærden i blandt andet de årlige økonomiaftaler med kommunerne og regionerne. Men SF vil derudover investere yderligere i at løfte kvaliteten af blandt andet sundhedsvæsenet og ældreplejen.

Ro og værdighed i ældreplejen

SF vil sikre mere personale på plejehjem og i ældreplejen generelt samt indføre faste teams. Det vil øge kvaliteten og trygheden i ældreplejen. I tilfælde af epidemier vil faste teams tilmed kunne mindske smittespredningen. SF mener, at en del af

det ekstra personale skal anvendes til at sikre, at der er to nattevagter på alle plejehjem bortset fra de allermindste.

Der foreslås ikrafttræden medio 2022, så kommunerne kan forberede den nye organisering. Udgiften vurderes med denne ikrafttræden at være 550 millioner kroner i 2022.

En tryk fødsel for alle

Alt for mange kvinder oplever ikke, at der er ro på og tryghed om den vigtige start i livet. Der er derfor brug for et løft af fødselsområdet, så flere familier får fødselsoplevelser uden stress eller ar på sjælen, og arbejdsvilkårene for de ansatte forbedres.

SF foreslår, at alle fødende skal have ret til at blive på hospitalet i to dage, og at vagtbelægningen forbedres, så jordemødre sjældnere skal tilse flere fødende på samme tid. Sidstnævnte del af forslaget forventes at betyde cirka 100 flere jordemødre til landets fødeafdelinger. SF's forslag vil – baseret på beregninger fra Jordemoderforeningen – kunne halvere antallet af dage, hvor én jordemoder står med flere fødende, eller hvor det er nødvendigt at hyre vikarer ind på grund af spidsbelastning. En bedre normering vil ligeledes forbedre arbejdsmiljøet for jordemødrene og modarbejde det store frafald fra fødeafdelingerne, man ser nu.

Desuden skal der være gratis amnehjælp de første 7 dage efter fødslen for dem, der har behov for det. Særligt for førstegangsfødende skal der sikres forældre- og fødselsforberedelse og jordemoderkonsultationer før og efter fødslen. For de fødende, der gennemgår særligt hårde fødsler, skal der ved alle landets fødeafdelinger tilbydes samtaler med psykologer.

Disse forslag skønnes med nogen usikkerhed at koste i størrelsesordenen 200 millioner kroner årligt.

SF foreslår, at alle fødende skal have ret til at blive på hospitalet i to dage, og at vagtbelægningen forbedres, så jordemødre sjældnere skal tilse flere fødende på samme tid.

Styrket hjælp til borgere med handicap

Der er behov for at styrke handicapområdet, så borgere med handicap kan få god hjælp og støtte - og de rette hjælpemidler. SF vil afsætte 350 millioner kroner til følgende tiltag:

For en række handicap er der potentiale for at løfte kvaliteten af behandling og hjælp i regi af den offentlige sektor. Forankringen af hjælpen hos kommunerne har mange styrker. En række handicap er imidlertid så relativt sjældne, at kommunerne ikke altid har mulighed for at opbygge tilstrækkelig ekspertise og erfaring. Det foreslås, at der opbygges viden og behandlingskapacitet i regionerne i forhold til en række sjældnere handicap, og at dette finansieres ved at tilføre området ekstra 250 millioner kroner i tillæg til en overførsel af et tilsvarende beløb fra kommunerne.

I dag kan det være en langstrakt og tung proces at få hjælpemidler hos kommunen. Men for hjælpemidler som rollatorer og lignende med en begrænset udgift bruges undertiden flere penge på sagsbehandling end på selve hjælpemidlet. SF foreslår, at beslutningen uddelegeres til den enkelte sagsbehandler, og at der skal tages stilling i løbet af én uge. For dyrere hjælpemidler skal sagsbehandlingstiden ned, og tvivl skal i højere grad komme den handicappede til gode. Endelig bør reglen være, at man kan beholde bevilgede hjælpemidler så længe man ønsker det - medmindre der er sket helt afgørende ændringer i ens handicap. SF vil afsætte 100 millioner kroner årligt til, at flere får tildelt de rette hjælpemidler. Hertil kommer, at de sparede administrationsudgifter i sagsbehandlingen også kan tilføres området.

Endelig vil SF have indført specialeplaner og klare kliniske og sociale retningslinjer for - i første omgang - udvalgte handicap, hvilket vil muliggøre en bedre kvalitet i indsatsen. Desuden skal der for tilstande som ALS, hvor der desværre er forventning

om en fremadskridende og ensartet forværring, laves forløbspakker. Det skal sikre, at borgeren ikke hver gang, der sker en forværring, skal søge om en udvidet indsats.

Styrket socialpsykiatri og bedre adgang til psykologhjælp

SF vil samlet prioritere 305 millioner kroner til at styrke den psykosociale indsats i kommunerne, til at give børn og unge behandling fra PPR, til at tilbyde gratis psykologhjælp til ofre for vold, voldtægt og røveri og til at udvide mulighederne for gratis psykologhjælp for 18-24-årige, jf. følgende.

Socialpsykiatrien - videreudvikling af recovery-modellen

I øjeblikket kører der et satspuljeprojekt over tre år i Randers, Herning og Rudersdal kommuner, der skal skabe bedre indsatser til borgere med psykiske vanskeligheder gennem et videns- og kvalitetsløft. Metoden bygger på recovery, psykosocial rehabilitering og samskabelse og dermed bedre inddragelse af civilsamfundet. Metoden vinder heldigvis frem flere steder, men SF vil styrke processen i alle landets kommuner.

SF vil afsætte 125 millioner kroner til et løft og en

Der er behov for at styrke handicapområdet, så borgere med handicap kan få god hjælp og støtte - og de rette hjælpemidler.

udvikling af socialpsykiatrien, herunder særligt til udbredelse af recoverymodellen til endnu flere kommuner.

Ret til behandling og tidlig hjælp fra PPR for børn og unge

Kommunerne er i dag ikke lovgivningsmæssigt forpligtet til at give børn og unge behandling for f.eks. angst, kriser mv. Derfor er det vidt forskelligt, hvilken hjælp børn og unge kan få i forskellige kommuner, og der kan i det hele taget være lange ventetider på hjælp fra PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning).

SF mener, at alle børn og unge skal have lettilgængelig hjælp, og at det skal være muligt at få en tidlig og gratis adgang til f.eks. behandling af angst. Det skal gælde, uanset hvilken kommune de vokser op i, og hvilken skole de går på. Det foreslås således, at kommunerne forpligtes til at tilbyde lettere behandlingsforløb til børn. Udgiften skønnes at være op til 125 millioner kroner årligt på kort sigt. På længere sigt vil omkostningen reelt være lavere, da tidlig hjælp fra PPR vil kunne mindske udvikling af sociale og psykiske problemer på sigt.

SF vil afsætte 125 millioner kroner til et løft og en udvikling af socialpsykiatrien

Udvidelse af mulighederne for gratis psykologhjælp for 18-24-årige

Med finanslovsaftalen for 2021 fik SF sikret gratis psykologhjælp for 18-24 årige med moderat depression eller angst. SF foreslår, at brugerbetalingen også fjernes for de øvrige henvisningskriterier, der gælder under psykologordningen, for 18-24-årige.

Forslaget vurderes at koste godt 15 millioner kroner årligt¹.

Gratis psykologhjælp efter vold, voldtægt og røveri

SF mener grundlæggende, at det er en samfundsopgave at hjælpe mennesker, der har været udsat for vold, voldtægt eller et røveri. Det er ikke rimeligt, at ofre skal betale en væsentlig del af regningen for den nødvendige psykologbehandling. Desuden er der en betydelig risiko for en social slagside i adgangen til psykologhjælp til ofre for voldsforbrydelser. Mennesker med relativt få økonomiske ressourcer rammes hyppigere af vold af psykisk, fysisk og seksuel karakter end dem, der har flere ressourcer. Det er i SF's optik forfærdeligt, hvis ofre alene af økonomiske årsager holder sig tilbage med at få den psykologhjælp, de har brug for.

SF foreslår, at ofre for vold af psykisk, fysisk eller seksuel karakter og røverier, som i dag er omfattet af ordningen om ret til psykologhjælp med en egenbetaling på 40 procent, får adgang til gratis psykologhjælp. Forslaget skønnes at koste cirka 25 millioner kroner årligt².

Ret til behandling for BED (tvangsoverspisning) på linje med andre spiseforstyrrelser

BED patienter er typisk kendetegnet ved kontroltab med voldsom overspisning og deraf følgende selvhad, skam, forpinthed og overvægt. Danske forsøg med behandling viser, at op til 85 procent

1 <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/suu/spm/1431/svar/1806725/2441983.pdf>

2 <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/reu/spm/484/svar/1743139/2329933.pdf>

bliver diagnosefri af behandlingen.

SF foreslår, at der fra 2022, hvor den nuværende finansiering udløber, afsættes permanente midler til behandling af let til moderat BED. Desuden skal rådgivningen styrkes, hvorfor Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskades åbningstid skal udvides. SF foreslår, at der afsættes 15 millioner kroner årligt til området.

Gratis forebyggende tandpleje for 18-24 årige

Tandlægebehandling udgør en væsentlig del af brugerbetalingen på sundhedsområdet. SF arbejder – på linje med den øvrige brugerbetaling – for at nedbringe brugerbetalingen på tandlægeområdet. I første omgang foreslår vi, at forebyggende tandpleje gøres gratis for unge mellem 18 og 24 år. I dag holder en tredjedel af de unge op med at gå til tandlæge, når den kommunale tandpleje stopper ved det fyldte 18. år.

Forslaget skønnes at koste cirka 100 millioner kroner årligt.

Lavere brugerbetaling ved tandsygdomme

En række borgere har meget store tandlægeregninger som følge af caries og paradentose. En af årsagerne er, at stadig flere får tandproblemer som følge af deres medicinindtag imod blandt andet psykiske lidelser, nerve- og hjertekarsygdomme, luftvejslidelser og lidelser i fordøjelsessystemet. Hvis tandsygdommene ikke helbredes, fører det ofte til eksempelvis forværring af evt. diabetes eller alvorlige hjerte- og karsygdomme. Disse sygdomme kan både være livstruende og dyre for samfundet at behandle.

Det foreslås derfor, at der afsættes 50 millioner kroner årligt til at nedbringe tandlægeregningerne for borgere med en række tandsygdomme. Den nærmere udmøntning heraf vil skulle drøftes med blandt andet Tandlægeforeningen.

På linje med den øvrige brugerbetaling, arbejder SF for at nedbringe brugerbetalingen på tandlægeområdet.

DET SOCIALE SIKKERHEDSNET OG ARBEJDSMARKEDET

SF vil sikre et velfungerende arbejdsmarked med godt arbejdsmiljø og et godt sikkerhedsnet til de, der mister deres job eller står uden for arbejdsmarkedet.

SF har tidligere i år fremlagt et udspil til at forbedre dagpengenes dækningsgrad, der gennem mange år er blevet udhulet. Et næsten tilsvarende forslag indgår nu i "Danmark kan mere 1" og forventes gennemført i forhandlingerne herom.

I dette finanslovsudspil foreslår vi en række yderligere væsentlige forbedringer af blandt andet sikkerhedsnettets.

Et ydelsessystem uden fattigdom

Ydelseskommisionen afrapporterede i maj måned. Der skal nu forhandles om et nyt eller et ændret kontanthjælpssystem. SF vil sikre, at der skabes et ordentligt system uden et kontanthjælpsloft og uden børnefattigdom. Det kræver, at der følger penge med. SF vil derfor tilføje 1 milliard kroner årligt til at løfte ydelsessystemet fra 2022.

Arbejdsmiljø og social dumping

Alle lønmodtagere fortjener en sund og sikker arbejdsplads. Vi skal have fortsat og øget fokus på både psykisk arbejdsmiljø og nedslidning, og det skal være lettere at skifte jobspor i løbet af livet, så flere kan have et godt arbejdsliv længere. I de senere år er det tilmed blevet klart, at der er behov for et særligt fokus på de arbejdsvilkår, som gælder medarbejdere ansat gennem nye platforme.

SF noterer sig, at der i "Danmark kan mere 1" lægges op til, at Arbejdstilsynet skal sætte systematisk ind overfor virksomheder med gentagne brud på arbejdsmiljø- og udstationeringsreglerne. Der lægges blandt andet også op til, at indsatsen over

for illegal arbejdskraft skal styrkes. Det er positivt. SF ønsker dog også, at blandt andet den såkaldte sporskifteordning udvides, så flere kan opkvalificere sig og foretage et skift i arbejdsfunktion eller branche. Det vil bidrage til at mindske den fysiske og psykiske nedslidning. SF ønsker også, at formidlingen af regler og vejledninger om psykisk arbejdsmiljø styrkes, herunder gennem kurser og kampagner. Endelig vil SF styrke Arbejdstilsynets arbejde med et særligt fokus på at sikre, at alle arbejdsgivere tager ansvar for et godt arbejdsmiljø.

Samlet vil SF afsætte 150 millioner kroner årligt til at forbedre arbejdsmiljøet.

Endvidere vil SF forlænge indsatserne mod social dumping efter 2022, hvor en stor del af bevilningerne hertil står til at udløbe.

Fuld fradragsret for faglige kontingenter

SF mener, at der skal være fuld fradragsret for faglige kontingenter. I "Danmark kan mere 1" lægges der op til at hæve beløbsgrænsen, hvilket er en god start, men SF vil dog gerne tage skridtet fuldt ud. Det skal finansieres ved at fjerne muligheden for at få fradrag for medlemskabet af de gule fagforeninger.

Ligeløn i den offentlige sektor

SF vil afsætte 2 milliarder kroner til at mindske lønefterslæbet for sygeplejersker og andre offentligt ansatte med et lønefterslæb. Dette løft skal indføres gradvist frem mod 2024, og finansieres ved at anvende en del af provenuet fra indførslen af en formueskat på nettoformuer over 5 millioner kroner

KLIMA OG MILJØ

SF ønsker en ambitiøs indsats for såvel klima og miljø. Der skal sikres yderligere midler til investeringer til gavn for klimaet og naturen, og alle skal have ret til natur og rent grundvand. Forslagene skal ses i sammenhæng med de løbende forhandlinger, der foregår i bredere forligskredse vedrørende blandt andet landbrug og transport mv. og en grøn skattereform. Her arbejder SF også for en ambitiøs indsats, så vi sikrer, at vi mindst når 70-procent-målsætningen. Med ikrafttræden senest fra 2024 foreslår SF desuden indført en flyafgift, jf. finansieringsafsnittet i dette udspil.

Grundvandsparker

SF ønsker et forbud mod sprøjtning med pesticider i vandindvindingsområder. Det har alt for mange gange vist sig, at pesticider, der har været godkendt og brugt, forurener grundvandet og dermed også vandet fra vandhanerne. For størstedelen af arealerne er det oplagt at lægge om til økologisk landbrug, men SF foreslår også, at kommuner og vandværker (vandselskaber) skal kunne opkøbe jord og omdanne denne til natur.

SF foreslår, at staten laver en grundvandsfond, der giver mulighed for, at kommuner og vandværker kan opkøbe omkring 70.000 hektar jord, som omdannes til natur. Grundvandsfonden skal kunne udlåne 8 milliarder kroner som statsgaranterede 20-årige lån. Staten betaler en tredjedel af ydelserne på lånet, men kommuner og vandselskaber deler resten efter lokal aftale. Desuden betaler

SF ønsker et forbud mod sprøjtning med pesticider i vandindvindingsområder.

staten halvdelen af udgifterne til naturpleje på de udlagte naturarealer, imens lånene løber. Den statslige udgift vil være 40 millioner kroner i 2022 stigende til 185 millioner kroner årligt ved fuld indfasning.

Undersøgelse og oprensning af PFOS-forurening

SF vil igangsætte en undersøgelse af udbredelsen af PFOS-forureninger og en oprensning heraf. I første omgang foreslås afsat 100 mio. kr. hertil i 2022, hvorefter der vil skulle tages stilling til behovet for yderligere finansiering.

Klimaomstilling af transporten

– grønne offentlige køretøjer, færger samt bedre kollektiv transport

1. Grønne offentlige køretøjer

SF foreslår, at der afsættes cirka 300 millioner kroner årligt til at sikre, at biler og busser, der ejes eller bruges af det offentlige i 2025 helt overvejende og i 2030 udelukkende er eldrevne, bruger biogas, brint eller andre grønne drivmidler. Det indebærer blandt andet, at der fremover ikke må indkøbes eller leases personbiler, der kører på benzin eller diesel, og at der ikke må laves udbud af kontrakter for eksempel på buskørsel, der løber længere end til 2029, med mindre der er tale om grønne busser. Generelt skal der være mulighed for dispensation i konkrete tilfælde; det kan for eksempel være relevant for udrykningskøretøjer.

Der er tidligere afsat puljer til formålet, og der er indgået aftaler mellem regeringen og cirka 25 kommuner samt alle regioner om grøn kørsel. Der er desværre mange kommuner, der ikke er med, og de indgåede aftaler er ofte mangelfulde i forhold til ovennævnte målsætning.

SF foreslår derfor, at der forhandles en generel aftale mellem KL, Dansk Regioner og regeringen om grøn omstilling af offentlige køretøjer. SF skønner –

med betydelig usikkerhed – at en sådan aftale kan indgå indenfor en ramme på 300 millioner kroner årligt suppleret med lånemuligheder etc.

Også staten skal følge de nævnte principper.

Udover at eje eller leje cirka 17.000 biler indgår det offentlige kontrakter mv. om kørsel af busser i kollektiv transport, busser til transport af syge, brug af taxa, sygetransport etc., som købes hos private firmaer (med eller uden udbud).

Forslaget vil med uændrede afgifter medføre et statsligt provenutab. Det vil dog komme i alle tilfælde, fordi det er en bunden opgave at sikre en grøn omlægning af transportsektoren. SF mener, at provenutabet skal håndteres i forbindelse med den grønne skattereform.

2. Løft af den kollektive transport

Bestanden af biler vokser, så selvom der kommer flere elbiler mv., så er der risiko for, at der også vil komme flere benzin- og dieslbiler. En forklaring kan være, at der mange steder er sket forringelser af det kollektive tilbud – mange busruter er nedlagt eller forringet.

SF foreslår, at der afsættes 100 millioner kroner til løft af busruterne. Pengene tilføres regionerne, så de kan bruges til at styrke sammenhængende rutenet med vægt på regionale ruter. SF foreslår endvidere, at der afsættes 100 millioner kroner til flere afgang på jernbanenettet.

Der er brug for at genoprette havnaturen – hvilket også kan have positive klimaeffekter

Det kan være svært at nå at bruge disse penge i 2022, og SF foreslår, at de penge man ikke kan nå at bruge i stedet for går til at øge antallet af ”små” færger, der omstilles til grøn drift.

Udfasning af kul på Nordjyllandsværket senest i 2025

Nordjyllandsværket er det eneste kraftværk, der forventes at bruge kul efter 2025. Det bidrager med op til 1 million tons CO₂/år frem til 2028, hvor kulfyringen alligevel forventes at ophøre. SF foreslår, at der indgås en aftale med værket og Aalborg kommune om overgang til varmepumper og anden vedvarende energi (ikke træbaseret biomasse) senest fra 2025, og at staten giver et tilskud til denne omstilling. Med de stærkt stigende priser på CO₂-kvoter forventes der kun et begrænset tilskudsbehov.

Havmiljø

Havet omkring Danmark er ikke i topform. Både mange års fiskeri med bundslæbende fangstredskaber og omfattende stenfiskeri har ødelagt og fjernet levesteder for fisk, planter mv. Der er brug for at genoprette havnaturen – hvilket også kan have positive klimaeffekter.

SF foreslår:

- > En kortlægning og efterfølgende løbende inspektion/kontrol af havets tilstand. Udgiften hertil skønnes til 10 millioner kroner årligt.
- > Etablering af to stenrev årligt fremover. Det skønnes at koste i gennemsnit 25 millioner kroner pr. rev – dvs. i alt 50 millioner kroner årligt.

Finansieringsbehovet er således samlet 60 millioner kroner årligt.

ØVRIGE FORSLAG

Personale til daginstitutionerne – styrkelse af uddannelser

SF har tidligere fremlagt en plan for at finde finansiering på 1 milliard kroner til et løft af en række uddannelser, herunder erhvervsuddannelserne, idet finansieringen foreslås at være i form af et lavere rentefradrag.

I tillæg hertil vil SF ved denne finanslovsaftale sikre, at såvel pædagoguddannelsen som uddannelsen til pædagogisk assistent styrkes, så fagligheden løftes yderligere og uddannelserne kan tiltrække studerende, og så der også i de kommende år kan rekrutteres personale til vuggestuer og børnehaver mv.

For det første skal bevillingen til kvalitetsløft af pædagoguddannelsen på 43 millioner kroner årligt, der står til at udløbe i 2024, gøres permanent. Dette løft svarer til, at undervisningstaksten bringes op på niveauet for læreruddannelsen. For det andet vil SF tilføje 50 millioner kroner til at øge antallet af uddannelsesaftaler/praktikpladser på den pædagogiske assistentuddannelse, så flere pædagogmedhjælpere og dagplejere kan uddanne sig til pædagogiske assistenter.

Løft af kulturområdet

SF ønsker at styrke kulturområdet, som har lidt i de seneste år. Derfor vil SF afsætte 100 millioner kroner årligt til at styrke kulturområdet. SF vil blandt andet sikre støtte til en række luknings-truede museer og akvarier, og vi vil desuden afsætte midler til forberedelsen af etableringen af et nyt teknisk museum. En del af midlerne skal målrettes som et supplement til de boligsociale indsatser, så unge med indvandrerbaggrund får adgang til kulturlivet, såsom teatre, museer og andre kulturelle oplevelser.

Klimabistand

SF ønsker, at Danmark øger klimabistanden til de fattigste lande, så vi nærmer os det niveau, vi har forpligtet os til. I første omgang foreslår vi, at der afsættes yderligere 400 millioner kroner årligt.

Ramme til andre forslag

Der afsættes en ramme på 400 millioner kroner, der prioriteres til en række øvrige forslag. Herunder afsættes der eksempelvis midler til:

- > en ny LGBT+-handlingsplan
- > en ny og styrket handlingsplan mod menneskehandel, når den eksisterende udløber efter i år
- > at afskaffe omprioriteringsbidraget på den forskningsbaserede myndighedsbetjening inden for klima og miljøforskning og
- > demokratisk grøn omstilling, hvor foreninger, organisationer m.fl. med støtte fra en pulje kan afholde møder, foredrag, lave publikationer etc. om den grønne omstilling.

SF ønsker at styrke kulturområdet, som har lidt i de seneste år.

FINANSIERINGSFORSLAG

SF vil sikre, at der er plads til at videreudvikle velfærdssamfundet og til at finansiere den grønne omstilling. Derfor vil SF indføre en række målrettede skatte- og afgiftstiltag, som samtidig vil kunne bidrage til at sætte en stopper for den stigende ulighed.

Ændring af forskerskatteordningen

Forskerskatteordningen anvendes langt fra kun til at tiltrække dygtige forskere, som navnet ellers antyder. Ordningen anvendes også i mange tilfælde til at opnå klækkelige skatterabatter for højtlønnede direktører mv. i blandt andet finansielle institutioner. SF vil sætte et loft over disse rabatter ved at begrænse de lempelige vilkår til indkomst op til 1 million kroner. Den del af en persons indkomst, der måtte ligge herover, foreslås beskattet med en marginalskat svarende til skatten for topskattydere.

Provenu: 140 millioner kroner

Alkoholafgifter

Alkohol er forbundet med en række sundhedsproblemer. Det kræver en indsats over en bred kam at skabe en sundere alkoholkultur. Ikke mindst for unge, hvor Danmark desværre fortsat er indehaver af en række uheldige rekorder. Som led i at mindske forbruget ønsker SF en tilpasning af en række afgifter på alkohol.

SF foreslår således en tilbagerulning af de afgiftsreduktioner på øl og vin, som den tidligere borgerlige regering og DF aftalte i 2018¹.

Provenu: cirka 100 millioner kroner

Omlægning af arveafgiften

Langt de fleste danskere arver en mindre sum penge. SF foreslår, at arv under en halv million

1 <https://finans.dk/politik/ECE11042917/afgiften-paa-oel-og-vin-bliver-saenket>

kroner skal friholdes fra arveafgift, så det flertal af danskere, der ikke arver så meget, får lov til at beholde deres penge. Samtidig arver en lille del af danskerne meget store beløb, som svarer til mange års arbejdsindtægt. I den situation mener vi godt, at man kan beskatte de meget store arvesummer en smule mere for at holde hånden under Danmarks velfærdssamfund. Derfor foreslår SF en ekstra arveafgift på al arv, der overstiger 2 millioner kroner, således at arveafgiften for denne del af arven øges fra 15 til 30 procent

Provenu: 550 millioner kroner

Afskaffelse af boligjobordningen

Boligjobordningen tjente en rolle som et kriseværktøj efter finanskrisen, hvor der var brug for at give en hjælpende hånd til særligt byggeriet. Boligjobordningen er dog omkostningsfuld og anvendes i klart højest grad af dem, der har de højeste indkomster². Tilmed er vi nu i en situation, hvor ordningen kan bidrage til overophedning i især byggebranchen. SF foreslår derfor at afskaffe boligjobordningen.

Provenu: 540 millioner kroner³

Færre muligheder for skattefradrag til brug for aggressiv skatteplanlægning

SF vil have fordelene ved at udøve aggressiv skatteplanlægning mindsket. Det skal konkret ske ved at mindske mulighederne for at flytte overskud og underskud rundt på tværs af selskaber og over tid. I dag kan selskaber fremføre et underskud og opnå fradrag i de kommende års skattemæssige overskud uden tidsbegrænsning. Der kan være gode grunde til at kunne overføre fra år til år. Men SF ønsker at indføre et værn mod skatteplanlægning ved at begrænse denne mulighed til maksimalt 10 år.

2 <https://www.skm.dk/skattetat/statistik/provenu-og-skattestruktur/boligjobfradrag-2018-2019/>

3 <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/sau/spm/310/svar/1757232/2350442.pdf>

Når et dansk selskab desuden optager gæld fra andre selskaber i koncernen baseret i andre lande, så vil rentebetalingen reducere den skat, der skal betales i Danmark. Der er derfor en risiko for, at dette kan misbruges som led i systematisk skatte-tænkning. Der gælder i dag et loft for, hvor store renter, der kan opnås fuldt fradrag for. SF vil have sænket dette loft og foreslår desuden, at der indføres et krav om, at høje rentesatser på koncerninterne lån over grænser forklares i et selskabs regnskab.

Provenu: 1.350 millioner kroner

Besparelser på statens brug af Kammeradvokaten

Det foreslås i højere grad at konkurrenceudsætte statens juridiske bistand samt i højere grad opbygge juridisk ekspertise i staten på de mest relevante områder. Det vurderes at kunne medføre en besparelse på 100 millioner kroner svarende til cirka 20 procent af de nuværende udgifter, som ikke vedrører udbyttesagen i Skatteministeriet⁴.

Provenu: 100 millioner kroner

Reserver

Forhandlingsreserven i regeringens finanslovsforslag på 1.200 millioner kroner og regeringsreserver for yderligere 875 millioner kroner medgår til finansiering af dette udspil.

Finansiering: 2.075 millioner kroner

Flyafgift

Det kan ikke være rigtigt, at den allermest klimaskadelige transportform, flytrafikken, er den eneste transportform, der er fritaget for afgifter i Danmark. SF mener derfor, at der skal indføres en flyafgift på linje med vores nabolande. Vi har

fremlagt en konkret model, hvor der samtidigt indføres social kompensation via en forhøjelse af den grønne check med 200 kroner årligt. Modellen vil netto give et merprovenu på knap 1 milliard kroner årligt.

SF vil have aftalt en konkret model nu, som senest skal træde i kraft fra 2024⁵, således at flybranchen får tid til at komme på vingerne igen efter corona-krisen, men samtidig ved hvilke rammevilkår de kan forvente. Vi er åbne for at forhandle den konkrete udformning af en afgift, idet det centrale er, at en afgift skal have den størst mulige klimaeffekt.

4 <https://oes.dk/media/39129/kammeradvokaten-opgørelse-over-satens-forbrug-2020.pdf>

5 Provenuet er således ikke regnet ind i finansieringen af forslagene i dette udspil fra 2022.

ØKONOMISK OVERSIGT

SF's forslag er forbundet med udgifter for 4,9 milliarder kroner i 2022, og der anvises tilsvarende finansiering, jf. nedenstående tabeller. Udspillet er således fuldt finansieret. Enkelte forslag har en stigende udgiftsprofil. Hertil bemærkes, at SF har en række yderligere finansieringsforslag, der kan sikre finansiering hertil efter 2022. Det gælder eksempelvis den foreslåede flyafgift samt nettoprovenuet ved at forbedre skattekontrollen.

Prioriteringer	Millioner kroner, 2022
Lavere klasseloft og flere timer med to lærere *	100
Bedre indeklima i folkeskolen	300
Mulighed for senere skolestart	0
Sociale normeringer i SFO *	100
Ro og værdighed i ældreplejen *	550
En tryk fødsel for alle	200
Styrket hjælp til borgere med handicap	350
Styrket socialpsykiatri og bedre adgang til psykologhjælp	305
Gratis forebyggende tandpleje for 18-24 årige	100
Lavere brugerbetaling ved tandsygdomme	50
Et ydelsessystem uden fattigdom	1.000
Arbejds miljø og social dumping	150
Grundvandsparker	40
Undersøgelse og oprensning af PFOS-forurening	100
Klimaomstilling af transporten	500
Udfasning af kul på Nordjyllandsværket senest i 2025 *	0
Havmiljø	60
Personale til daginstitutionerne – styrkelse af uddannelser	50
Løft af kulturområdet	100
Klimabistand	400
Ramme til andre forslag	400
I alt	4.855

* Bemærk at blandt andet indførelsen af et lavere klasseloft i folkeskolen og midlerne til i ældreplejen er forbundet med stigende udgiftsprofiler i de følgende år. Forslaget om udfasning af kul på Nordjyllandsværket er ikke forbundet med udgifter i 2022, men i de følgende år.

Finansiering	Millioner kroner, 2022
Ændring af forskerskatteordning	140
Tilbagerulning af lavere alkoholafgifter	100
Omlægning af arveafgiften	550
Afskaffelse af boligjobordningen	540
Færre skattefradrag	1.350
Besparelser på statens brug af Kammeradvokaten	100
Forhandlingsreserven og brug af regeringsreserver	2.075
I alt	4.855